

המחלקה ללשון העברית

(סימן מחשב 123)

מטרת הלימודים

להקנות ידע בלשון העברית לתקופותיה ולתחומיה.
לתת לתלמידים כלים בלשניים ופילולוגיים למחקר העברית בזיקה ללשונות השמיות וללשונות מערביות
בנות זמננו.
להכשיר את התלמידים ללימודים מתקדמים, לרבות מחקר ועריכה לשונית (ראו תארים שני ושלישי).

מבנה הלימודים

- תוכנית דו-מחלקתית
- תוכנית מחלקה ראשית
- חטיבת לימודים מורחבת

תוכנית הלימודים – דו-מחלקתית (54 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי 'א	2	-	2	4	א'+ב'
		2	-	2		
123-1-0119	1 יסודות התחביר	2	-	2	<u>2</u>	א'
123-1-5001	ערבית בסיסית	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
		2	-	2		
123-1-0109	2 ערבית לחוקרי עברית	2	-	2	<u>2</u>	ב'
123-1-1311	תולדות הלשון	2	-	2	2	א'/ב'

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א'. (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1131	תורת הצורות של לשון המקרא א'	2 2	-	2 2	4	א'+ב'
123-1-1801	4 לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	<u>2</u>	א'
123-1-1451	Phonology of Modern Hebrew	2	-	2	2	א'
123-1-1141	תחביר העברית החדשה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1071	5 חקר השיח של העברית החדשה	2	-	2	<u>2</u>	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי בחירה אלה :

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	<u>2</u>	ב'
	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	<u>2</u>	ב'
	⁸ שפה וחברה	2	-	2	<u>2</u>	ב'

תנאי מעבר לשנה ג': ציון 56 בכל קורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	⁹ ארמית מקראית	2	-	2	2	א'
123-1-1351	¹⁰ מבוא לעברית של ימי הביניים	2	-	2	2	א'/ב'
	עברית מקראית: טקסט ולשון	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-0031	כתיבה מדעית	2	-	2	2	א'
	סמינר א'	2	-	2	4	א'+ב'
	סמינר ב'	2	-	2	2	

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד את הסמינר גם בשנה ב'.

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

⁹ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'. בקורס זה ילמדו גם תלמידי המחלקה למקרא.

¹⁰ קורסי קדם: 'תורת הצורות של לשון המקרא', 'לשון חז"ל – מבוא'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים מתוך שלושה קורסי בחירה שיוצעו מדי שנה: 'תקן ותקניות בעברית' ועוד שני קורסי בחירה משתנים.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	תקן ותקניות בעברית	2	-	2	2	ב'

תוכנית הלימודים – מחלקה ראשית (80 נק"ז)

הלימודים בתוכנית זו טעונים אישור מטעם ועדת ההוראה של המחלקה ומותנים בממוצע 80 ומעלה בציוני שנה א'. המחלקה מעודדת לימודים במסגרת הזאת.

שנה א' (זהה לתוכנית הדו-מחלקתית)

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי א'	2	-	2	4	א'+ב'
	¹ מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
123-1-0119	¹ יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-5001	ערבית בסיסית	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
	ניקוד ב'	2	-	2		
123-1-0109	² ערבית לחוקרי עברית	2	-	2	2	ב'
123-1-1311	תולדות הלשון	2	-	2	2	א'/ב'

¹ בקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' יתקיימו בחינות פטור בשבוע הראשון ללימודים.

² קורס קדם: 'ערבית בסיסית' (או פטור מן הקורס 'ערבית בסיסית' – ראו פטורים ותגבורים להלן).

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א'. (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1131	תורת הצורות של לשון המקרא א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2261	תורת הצורות של לשון המקרא ב' ³	2	-	2		
123-1-1801	לשון חז"ל – מבוא ⁴	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'
123-1-1141	תחביר העברית החדשה	2	-	2	2	א'+ב'
123-1-1071	חקר השיח של העברית החדשה ⁵	2	-	2	2	א'

³ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

⁴ קורסי קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא', 'תורת הצורות של לשון המקרא' (נלמד במקביל).

⁵ קורס קדם: 'סמנטיקה'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי בחירה אלה :

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
	⁸ שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג':

קורסים בהיקף של 22 נק"ז (רשימה של קורסי הבחירה מופיעה באתר המחלקה). מומלץ ללמוד את כל קורסי הבחירה.

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	⁹ ארמית מקראית	2	-	2	2	א'
123-1-1351	¹⁰¹ מבוא לעברית של ימי הביניים	2	-	2	2	א'/ב'

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

⁹ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'. דרישת קדם לתלמידי המחלקה למקרא שאינם תלמידי לשון: 'עברית מקראית'.

¹⁰ קורסי קדם: 'תורת הצורות של לשון המקרא', 'לשון חז"ל – מבוא'.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	עברית מקראית: טקסט ולשון	2	-	2	2	א'ב'
123-1-0031	כתיבה מדעית	2	-	2	2	א'
	סמינר א'	2	-	2	4	א'ב'
	סמינר ב'	2	-	2		

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד את הסמינר גם בשנה ב'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים מתוך שלושה קורסי בחירה שיוצעו מדי שנה: הקורס 'תקן ותקניות בעברית' ועוד שני קורסי בחירה משתנים.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	תקן ותקניות בעברית	2	-	2	2	ב'

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג': ראו סעיף זה בשנה ב'.

תוכנית הלימודים – חטיבה (28 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1011+2331	ניקוד א' ניקוד ב'	2 2	-	2 2	4	א'ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'ב'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-2571+2581	מבוא לדקדוק העברי א' מבוא לדקדוק העברי ב'	2 2	-	2 2	4	א'ב'
	יסודות התחביר	2	-	2	2	א'

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א'. (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורס 'ניקוד' הציון העובר הוא 65, ובקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	13 תולדות הלשון	2	-	2	2	א'
123-1-1801	14 לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1071	15 חקר השיח של העברית החדשה	2	-	2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לקורס אחד משלושת קורסי בחירה אלה:

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	6 לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
	7 פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
	8 שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

¹³ בתוכנית זו אפשר ללמוד את הקורס 'תולדות הלשון' גם בשנה א'.

¹⁴ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

¹⁵ קורס קדם: 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

תנאי מעבר לשנה ג'

נדרש ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה+סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר א'	2	-	2	4	א' + ב'
	סמינר ב'	2	-	2		
	קורס בחירה ממגוון קורסי המחלקה	2	-	2	2	א' / ב'

- תוכנית זו מיועדת גם לתלמידים הלומדים במחלקה ללימודים רב-תחומיים (147)

הערות כלליות

* כדי לסגור את התואר במחלקה יש להגיע לממוצע של 65 לפחות בשיעורי המחלקה.

סמינרים

במסגרת מחלקה ראשית יש לכתוב שתי עבודות סמינר. בתוכנית הדו-מחלקתית ובמסגרת מחלקה משנית יש לכתוב עבודת סמינר אחת.

העבודה תוגש לא יאוחר מ-30 בספטמבר בסוף שנת הלימודים שבה מתקיים הסמינר. בקשות לדחיית מועד ההגשה לא יידונו לאחר 30 בספטמבר של אותה שנת הלימודים (תקנות מפורטות יותר ניתן לקבל במזכירות המחלקה). כללי הגשת העבודה ייקבעו על ידי המרצה בהתאם לתקנון הסמינרים. זכאים להשתתף בסמינרים רק תלמידים שסיימו את כל החובות של שנה א'. אין להשתתף בשני סמינרים של מרצה אחד או בנושא אחד.

לימודי עברית

*הקבלה למועמדים שאינם דוברי עברית מותנית בהגעה לרמה ו' לפחות בבחינת יע"ל. מועמדים ברמה ו' יתקבלו בתנאי שבתוך סמסטר אחד יגיעו לרמת פטור.

פטורים ותגבורים

1. השיעור 'ערבית בסיסית' מיועד לתלמידים שאינם יודעים ערבית. לא יוכלו להשתתף בו תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות (3 יחידות ומעלה) או ששפת אימם ערבית. תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות ישלימו את הנקודות החסרות בתיאום עם ועדת ההוראה המחלקתית. תלמידים ששפת אימם ערבית ישלימו את הנקודות החסרות בקורס 'מיומנויות בעברית כשפה שנייה' בסמסטר א' של שנה א'.
2. לתלמידי שנה א' ששפת אימם אינה עברית מומלץ מאוד להירשם לשיעורי תגבור בקורסי היסוד 'ניקוד' (א'+ב'), 'מבוא לדקדוק העברי' (א'+ב') ו'ניתוח תחבירי' (א'+ב'). השיעורים נכללים בסל שירותי התמיכה של

דיקנאט הסטודנטים.

3. תלמידים ששפת אימם עברית יחויבו אף הם בשיעורי תגבור בסמסטר ב' אם הישגיהם בסמסטר א' יהיו נמוכים מן הרף שהציבו המרצים בקורסים הנידונים. התגבור לתלמידים אלה כרוך בתשלום סמלי ומתבצע במתכונת של חונכות אישית (פרטים נוספים בדיקנאט הסטודנטים).

חובה לקרוא את פרק תקנון הפקולטה לתואר ראשון